Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Pedro Iriondo Azpiri

Markina-Xemein, Bizkaia (1925-2019)

Aurkibidea

Biografia

Atxondoa auzoko Aizmenditorren jaio, hazi eta bizi izandakoa da Pedro. Aita zuen bertakoa eta ama Bauskaingoa. Gerra Zibileko oroitzapenen berri eman zigun, oso ondo akordatzen baita orduko bizipenekin: hainbat errefuxiatu egon ziren beraien etxean eta gerraostean ere estraperloan ibili zen. Gaztetan, eskola utzi eta osaba-izekoen dendara joan zen lanera Bilbora. 15 urtegaz aita hil eta etxera bueltatu zen. Etxe aurrean karobia izan zuten, bera umea zela eraiki zuten eta 1945ean utzi zioten karea egiteari, bera soldadutzan zegoe garaian. Etxe ondoko iltze-fabrikaren eta San Eufemiako elurzuloaren berri ere eman zigun, besteak beste.

Zintak

MAR-039

- **Proiektua**: Lea-Artibaiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2012-07-13
- **Iraupena**: 52 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Goiria Mendiolea, Nerea

MAR-040

- **Proiektua**: Lea-Artibaiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2012-07-13
- **Iraupena**: 57 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

MAR-089

- **Proiektua**: Ahaztuen Oroimena
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Bereziartua, Aitor - Ibarzabal, Patxi - Unamuno, Alberto
- **Data**: 2014-01-01
- **Iraupena**: 20 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. "Villaviciosa de Markina"

- **Erref**: MAR-039/005
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:04:16. **Bukatu**: 00:06:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Bestelako kontuak » Historia orokorra

Laburpena:
Arretxinagako eskolara joan zen, beraien herria Xemein baita ez Markina. Xemein Markina baino garrantzitsuagoa zela dio. Bera umea zela, Markinak fama txarra zuen, "Villaviciosa de Markina" deitzen zioten. Aberats asko bizi ziren bertan eta askok gerran alde egin behar izan zuten eta beraien etxeekin zer pasatu zen kontatzen du. Gerra garaian alemaniarrak jesuiten dirua hartu zuten eta ez zuten batere lagundu.

2. Gerrako hainbat kontu

- **Erref**: MAR-039/008
- **Iraupena**: 0:03:36. **Hasi**: 00:30:20. **Bukatu**: 00:33:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Bere jaiotetxea aitak 1917an erosi zuen, Primo de Riveraren diktadura garaian. 1936ko Espainiako Gerra Zibila hasi zenean, inork ez zekien zer zen gerra. Orduko hainbat kontu kontatzen ditu: soldaduak, salbokonduktoa...

3. Artzain soldatarekin baserria erosi

- **Erref**: MAR-039/010
- **Iraupena**: 0:00:39. **Hasi**: 00:34:14. **Bukatu**: 00:34:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Bere aitak Ameriketan artzain zebilela, urtean 1.000 pezeta irabazten zituen. 18 urtez egon zen han eta 1917. urtean erosi zuen beraien jaiotetxea. Urkijo kondearena zen etxea eta 5.000 ogerleko (25.000 pezeta) ordaindu zituen. Errepublika garaian, langabezia handia egon zen.

4. Gerra hasiera; baserriko jeneroa konfiskatzea

- **Erref**: MAR-039/011
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:34:53. **Bukatu**: 00:37:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:
Gerra Espainia hegoaldean hasi zen eta handik heldu zen gurera. Irailean, San Migel inguruan, heldu zen Markina-Xemein aldera. Gogoan du hiru txerri hil eta ezin izan zituztela etxean erre, ezkutuan egin behar zen. Urdaia ere harrapatuz gero, konfiskatu egiten zizuten.

5. Gerrako erasoak

- **Erref**: MAR-039/013
- **Iraupena**: 0:03:41. **Hasi**: 00:38:42. **Bukatu**: 00:42:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra garaian bizitakoak aipatzen ditu pasarte honetan. Nazionalek Markina hartu zutenean herrian izandako eraso batzuen berri ematen digu.

6. Gerrak suntsitutakoak

- **Erref**: MAR-039/014
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:42:23. **Bukatu**: 00:43:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Bizkaiko hainbat herri apurtu zituzten gerran. Bilbo babesteko eraiki zuten burdinazko gerrikoa zen gutxien erasotu zutena. Bilbon ere bazeuden markinarrak. Etxaniz kapitainari Larruskaingo baserria erre zioten, aginpide asko zuen Etxanizek. Etxe bi erre zituzten.

7. Errepublikan langabeziak gora

- **Erref**: MAR-039/017
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:44:19. **Bukatu**: 00:45:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Errepublikak langabezia areagotu zuela dio Pedrok. Aurretik kontratu bidezko lana zuten askok.

8. Umetan Bilbora erdara ikastera eta lanera

- **Erref**: MAR-039/018
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:45:09. **Bukatu**: 00:47:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Erdara ikasi behar zuela-eta, umetan izeko batengana joan zen Bilbora, haren dendara lanera.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-26

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com